

VIKKO

Kölnin messujen suomalainen kohu

sanomat no 3 22. 1. 1970 mk 1:50 Skr 2:75

EILA RANTANEN
KARI SANTALA

TUOLILLA MÄKEEN JA MESSUILLE

Eero Aarnio, 37, sisustusarkkitehti, tuotesuunnittelija, panee seitsemänkymmentäluvulla toivonsa ennakkoluulottomaan kuluttajaan. Osin hänen toiveensa toteutuivat jo menneellä vuosikymmenellä: pallotuoli hyväksyttiin neljä vuotta sitten. Tiedättehän tuon värikkään ympyrän, jossa voi häiriintymättä seurustella oman itsensä kanssa. Tänä vuonna hänen panoksensa Kölnin huonekalumessuille on lepotuoli, joka on kansikuvana ja kosii elintasoihmistä.

Muovinen pastillituoli ei ole arvokas istuin. Se liukuu kepeästi kesälaineilla tai talvirinteessä. Suunnittelija on jälleen hätää kärsimässä — hyvä ettei tuoli pakota päätä nytkin kuten sitä aikanaan luotaessa. Englannin lammaskoira Tepsu luottaa enemmän omiin jalkoihinsa kuin insäntänsä kyytiin.

Siitä vaan, kehottaa Eero Aarnio pulkalla laskettelevia suunnistaessaan taas mäen päälle. Materiaali on näitten laskettelijoiden liukuimissa yhtä ja samaa muovia.

...tuoli...tuolissa...tuoliin

Railakas suunnittelija tuo Eero Aarnio. Laskee mäkeä muotoilemallaan pastillilla siekailematta. Kesäisin hän käyttää luvalla sanoen epämukavaa istuinta vesillä meloskeluun, mutta vain tyyneellä. Pienikin puhuri sieppaa kevyen muovipallon mukaansa.

Mutkaton mies sillä väljyydellä, jonka onnistuminen tuo tullessaan. Hän valmistui sisustusarkkitehdiksi 1957, suoritti lykätyn asevelvollisuuden ja palveli arkkitehti- ja sisustustoimistoissa. Oman kertomansa mukaan aloitti juoksupojasta. Vuosina 60—62 hän oli Askon suunnittelija, mutta heittäytyi sitten vapaaksi taiteilijaksi: teki sisustuksia, kuvasi, suunnitteli pakkauksia, kaikkea mahdollista. Sitten lähti rullamaan.

Pallotuolin, josta tuli käsite, hän ideoi jo 1963. 1966 Kölnin huonekalumessuilla se löi itsensä läpi eikä tuoli siitä pitäen ole juuri mainosta eikä markkinointia tarvinnut.

Suunnitellessaan huonekaluja Eero Aarnio kertoo ajattelevansa yleismaailmallisesti. Miten se sitten ilmenee tuoleissa, pöydissä, sängyissä, sitä on maallikon vaikea ymmärtää. Ilmeisesti siten että suomalaiset, saksalaiset, amerikkalaiset tai englantilaiset saattavat yhtä helposti omaksua huonekalut omikseen, siinähan se tietysti onkin.

Kansallisuuttaan tämä suunnittelija ei kuitenkaan halua hylätä eikä siitä tinkiä. Hän toivoo voitavansa säilyttää suomalaisuudesta luonnon läheisyyden.

Millä tavoin suunnittelija saa luonnon läheisyyden kerrostalossa asuvalle tuotteensa kuluttajalle?

— Sehän se onkin hullua. Ihmiset sullotaan päällekkäin ja vierekkäin asumaan. Helsingistä saa ajaa kaksikymmentä kilometriä, on peltoa, metsää. Ja sitten törmää taas 10-kerroksisiin kivitaloihin. Siinä on jotain outoa.

Kun tätä luovaa yksilöä muistuttaa maanarvopolitiikasta ja muista yhteiskuntamme taloudellisista totuuksista, Eero Aarnio huiskauttaa kädellään ja nauraa:

— Siinä sen näkee. Tämä on vain sellaista pientä räppimistä tämä muotoilu. Pitäisi olla poliitikko, että pystyisi vaikuttamaan. Sveitsi on pinta-alaltaan pienempi kuin Suomi, mutta maa on siellä tietääkseni halvempaa kuin täällä.

Onko se paljon puhuttu pallo-
tuoli ollut oikeassa suhteessa
kaikkeen Eero Aarnion suunnitte-
lemaan, onko se painottanut re-
hellisesti tuotantoa?

— Eihän toki, se on vain osoit-
tautunut näkyvimmäksi. Pastilli
on pallotuoliakin pelkistetympi.
Polaris — tuoli sekin — taas on
suuri sarja, jossa alunpitäen on py-
rity alhaiseen hintaan, se on po-
lypropyleenia, muovia sekin.

Ja Eero Aarnio jatkaa:

— Pitää pystyä tuottamaan hal-
valla. Huonekalujen tulee olla
mahdollisimman halpoja, mie-
luimmin kertakäyttöisiä. Minä
teen Askolle kaikkien hintaluok-
kien esineitä. Mitä alhaisemmas-
ta hintaluokasta on kyse, sitä mie-
lenkiintoisempaa se on suunnitte-
lijalle, asia käy aina vaikeam-
maksi. Ei ole ollenkaan vaikeata
tehdä pikkutuolia, joka maksaa sa-
ta, kaksi, tai tuhat markkaa. Jos
se saa maksaa kaksikymmentä
markkaa, silloin onkin jo pulmaa
kerrakseen.

70-luvun sanaksi asumisen alal-
la — sen olisi pitänyt olla jo 50-
ja 60-lukujen tunnus — Eero Aar-
nio uskoo teollisen tuotannon.
Niin asuntojen kuin huonekalu-
jenkin kohdalla.

Uudet materiaalit, nekin ovat
70-lukua. Muovi yleistyy, ennus-
taa Eero Aarnio ja sanoo muovin
olevan mitä tahansa, kylmää, peh-
meää, kuumaa, kovaa.

Joutuuko kuluttaja sitten suun-
nittelijain kokeilukentäksi ja
maksamaan epäonnistuneet tuot-
teet?

Eero Aarnio torjuu kiivaasti:

— Suunnittelija itse on koeka-
niini, hänhän se maksaa erehdyk-
sensä.

Siitä voi tietenkin olla eri miel-
tä, kun muistaa ahtaat keittiöt,
idioottimaiset kylpyhuoneet ja
monet muut asiat, jotka suunnitte-
lijat ovat maksattaneet kuluttajil-
la.

Eero Aarnio valaa kuitenkin öl-
jyä laineille ja odottaa ihmettä:
ennakkoluulotonta kuluttajaa, jo-
ta ei perinteiden painolasti rasita.
Hän uskoo arkkitehdin ja insinöö-
rin entistä saumattomampaan yh-
teistyöhön tällä vuosikymmenel-
lä.

Ja Eero Aarnio luottaa elinta-
soihmiseen. Hän heitti idean Im-
perial sohvakalustosta pari vuot-
ta sitten. 68 syksyllä hän alkoi
piirtää sitä, vajaa vuosi sitten hel-

Tepsu alistuu tyytyväisenä mäenlaskuun. Samahan se, onko emännän jalkojen juuressa tiskipöydän ääres-
sä vai lumessa isännän kanssa. Pääasia että osallistuu.

Pastilli-safari Kaivopuiston kallioilla. Marjaleena ja Rea, isä Eero ja kärjessä Tepsu, kuvasta puut-
tuu vain äiti, jolla oli mäenlaskuhetkellä muita puuhia.

mikuussa piirustukset olivat As-
kolla. Ja kiirettä piti, että malli-
kappaleet ehtivät tk. 20. päivänä
avatuille Kölnin messuille.

Eero Aarnio kertoo lähteneensä
tekemään ylellisyysluokan sohva-
kalustoa lasikuidusta. Perusidea-
na on laatikko, johon on pantu
tyyny. Teknisesti on pyritty mah-
dollisimman yksinkertaiseen rat-

kaisuun, jossa kahdesta kappaleesta yhdistettyä runkoa kiertää
sauman kohdalla "metallilista".

Lähi-Viikossa kerrotaan, miten
Imperial (keisarillinen) menestyi
Kölnin huonekalumessuilla, joilla
uutuudet yleensä punnitaan. Ja sii-
tä, tuliko Imperialista Eero Aar-
nion ja Askon uusi huutomerkki.

Kallis se huutomerkki ainakin

on, mutta Suomen kaltaisen pie-
nen maan ei kannata ulkomaiden
markkinoille pyrkiäkään kuin
korkealaatuisin tuotesuunnitte-
luin. Ylellisyydellä ja elintasolla
saattaa viennissä onnistua, mutta
ei juuri koskaan halvoin tuottein,
joita menestyksellisesti valmiste-
taan joka maassa ilman tulli- ja
rahtikuluja.